

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-239/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Lomnice u Tišnova, s. r. o.
Sídlo:	679 23 Lomnice u Tišnova, Zámek 35
IČ:	47 900 547
Identifikátor:	600 013 341
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Zastoupená:	Ing. Libuší Procházkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Svaz českých a moravských spotřebních družstev Praha
Místo inspekční činnosti:	Lomnice u Tišnova, Zámek 35
Termín inspekční činnosti:	7. až 9. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Lomnice u Tišnova, s. r. o. (dále „škola“) je obchodní společností zapsanou v obchodním rejstříku. Vykonává činnost střední školy a školní jídelny. Zřizovatelem společnosti je Svaz českých a moravských spotřebních družstev Praha. Škola realizuje svou činnost v souladu s údaji uvedenými v rejstříku škol a školských zařízení.

Za poslední 3 roky zaznamenal počet žáků navštěvujících školu pokles (226, 198, 170) a škola byla naplněna v průměru na 45 %. K 30. září 2010 měla celkem 170 žáků v 7 třídách v denní formě vzdělávání.

Školu navštěvuje 21 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), což je 12 % z celkového počtu žáků.

Vzdělávání žáků ve škole zajišťuje 20 učitelů všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů a odborného výcviku.

Škola v současné době realizuje obory středního vzdělání se zaměřením na služby a sociální činnost. V tomto školním roce se žáci vzdělávají podle tří školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“). V závorkách jsou uvedeny dobíhající obory.

Ve škole je vyučován jeden obor vzdělání v denní formě 75-41-M/01 Sociální činnost, (75-41-M/004 Sociální péče-sociálně správní činnost), který je zakončen maturitní zkouškou. Dále jsou vyučovány následující obory vzdělání v denní formě, zakončené závěrečnou zkouškou: 65-51-H/01 Kuchař-číšník (65-51-H/002 Kuchař-číšník pro pohostinství) a 69-51-H/01 Kadeřník (69-51-H/001 Kadeřník). Všechny vyučované obory vzdělání lze studovat také ve zkrácené formě.

Škola sídlí v budově zámku, jehož historie sahá do 13. století. Od roku 1976 je budova majetkem Svazu českých a moravských spotřebních družstev, který ji postupně upravoval pro potřeby výchovně-vzdělávací činnosti až do dnešní podoby. V současné době je budova ve velmi dobrém technickém stavu včetně materiálního vybavení a sociálního zázemí pro žáky a zaměstnance společnosti.

V přízemí prvního nádvoří budovy se nachází školní jídelna, sklad kuchyně, kabinet učitelů odborného výcviku, šatny odborného výcviku vybavené skříňkami, záložní kotelna s ostatními skladovacími prostory, vodárna a prádelna.

V přízemí druhého nádvoří je vchod pro žáky školy s přístupem do šaten, dále pracoviště školníka, úložné technické prostory a centrální plynová kotelna.

V prvním poschodí sídlí ředitelství školy a sekretariát, kanceláře hospodářského úseku, kancelář zástupce ředitele pro teoretické vyučování, sociální zázemí pro žáky a zaměstnance a učebny teoretického vyučování.

Učebny jsou zařízeny novým školním nábytkem, v některých je umístěna audiovizuální technika. Jazyková učebna je vybavena audio technikou. Škola má několik učeben pro výuku informačních a komunikačních technologií (dále „ICT“), jsou využívány také pro další odborné předměty. Mobilní učebna ICT s prezentační technikou je používána nejen pro výuku, ale i k přednáškám a odborným akcím školy. Škola má speciální místnost, která slouží jako knihovna pro potřeby žáků a pedagogů. Učebna tělesné výchovy je vybavena náradím a přístroji pro posilování. Dvě sborovny učitelů jsou zařízeny standardním nábytkem a počítači s tiskárnami.

Škola od poslední inspekce v roce 2007, zaměřené na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, přijala a realizovala opatření. Kromě zlepšování materiálního vybavení a dovybavení školní knihovny za účelem podpořit čtenářskou gramotnost žáků se škola zapojila do projektu na podporu implementace ICT do výuky.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávací program školy tvoří dobíhající obory vzdělání a tři obory s vlastním ŠVP. Realizované ŠVP jsou v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy (dále „RVP“) pro odborné vzdělávání. Ve všech třech realizovaných ŠVP byly disponibilní hodiny využity v souladu s potřebami žáků pro rovnoměrné posílení hodinové dotace především všeobecně vzdělávacích předmětů s ohledem na přípravu žáků na novou maturitní zkoušku. Všemi ŠVP prolíná do jednotlivých učebních osnov environmentální výchova (dále „EVVO“). Výuku doplňují terénní cvičení, exkurze, projekty „RECYKLOHRANÍ“, „EKOFÓR 2011“. Škola třídí odpad, snahou je získat u žáků základní ekologické návyky.

Hlavní výsledky vzdělávání byly hodnoceny ve vztahu k ŠVP, a to ve vybraných všeobecně vzdělávacích a odborných, teoretických a praktických předmětech a odborném výcviku.

Výuka teoretických předmětů probíhala v běžných třídách vybavených standardním novým nábytkem, výuka ICT v účelně zařízené speciální učebně. Didaktická technika, učební pomůcky a doplňková literatura byly při výuce k dispozici pouze v omezené míře. Učitelé i žáci pracovali v příznivém pracovním klimatu, založeném na dodržování pravidel vzájemných vztahů a tolerance. Učitelé respektovali pomalejší pracovní tempo žáků a usilovali o zvýšení jejich zájmu o výuku. Ve výuce převládal frontální způsob, při kterém žáci získávali odpovídající množství nových informací. Využitá organizační forma výuky poskytovala méně prostoru pro aktivní zapojení všech žáků do vzdělávacích činností a pro rozvíjení dovedností práce v týmu. V některých hodinách byl vhodně použitý řízený rozhovor s problémovými otázkami. Takto organizované hodiny vedly ke zvýšení aktivity žáků. Tyto metody využívali jen někteří učitelé. Ve většině sledovaných hodin byla aktivita výrazně na straně učitele a žáci se stávali pasivními příjemci informací. Zde dostávali žáci menší příležitost k formování komunikativních dovedností.

Vyučování je systematicky a účelně doplňováno projekty („*Rodinný život*“, „*Adopce na dálku*“, „*Příběh bezpráví*“ a další) nebo besedami („*Žijí mezi námi*“, se sociálním kurátorem, pro budoucí absolventy na Úřadu práce Brno-venkov), které se prolínají do celoroční výuky žáků. Na aktuální téma je následně vedena diskuse.

Ve sledované výuce odborného výcviku se projevilo velmi dobré materiální vybavení odborných učeben. Učitelé kladli důraz na individuální i skupinovou formu výuky s cílem vést žáky k samostatnosti a odpovědnosti za práci i za získané závěry. Vyučující věnovali motivaci žáků a rozvoji jejich pracovních návyků i odborných kompetencí patřičnou pozornost. Podpora rozvoje osobnosti žáka zde byla na velmi dobré úrovni. Svoje znalosti a dovednosti si žáci pravidelně ověřují na různých oborových soutěžích. Odbornému výcviku je věnována trvalá pozornost, škole se daří účelně propojovat teorii s praxí a připravovat žáky na budoucí povolání.

Funkční gramotnosti (sociální, čtenářská, matematická, informační a přírodovědná) byly naplňovány v závislosti na povaze jednotlivých vyučovacích předmětů nebo oblastí vzdělávání. *Sociální gramotnost* byla podporována učiteli ve sledované výuce tím, že nastavená pravidla školy byla žáky dodržována, ti se chovali k učitelům i k sobě navzájem slušně a společensky vhodně. *Čtenářská gramotnost* byla patrná hlavně tam, kde žáci pracovali s textem, převážně ve formě pracovních listů. Četli s porozuměním a následně plnili dané úkoly (například v ICT nebo sociální politice). Z hlediska *matematické a informační gramotnosti* byly učiteli ve výuce utvářeny kompetence k aktivnímu přemýšlení a k řešení problémů standardním způsobem. V hospitovaných hodinách odborných teoretických předmětů byla vhodně volena mezipředmětová provázanost s matematikou a fyzikou. Touto návazností vyučující objasňovali pojmy v novém učivu a současně podporovali u žáků rozvoj *přírodovědné gramotnosti*.

Hodnocení známkou ve sledované výuce bylo odpovídající a zdůvodněné, v souladu s pravidly stanovenými v dokumentech školy, vyskytovalo se však pouze ojediněle. Někteří učitelé se snažili žáky motivovat použitím slovního hodnocení. Sebehodnocení žáků ani vzájemné hodnocení výsledků vzdělávání ve výuce uplatněno nebylo.

Zjišťování a vyhodnocování míry úspěšnosti a úrovně znalostí a dovedností žáků je nedílnou součástí systémového hodnocení celkových výsledků vzdělávání školy. Hodnocení žáků se provádí individuálně i skupinově podle školou nastavených pravidel, která jsou součástí zveřejněného školního řádu. Podrobnější analýza zjištěných výsledků vzdělávání a příčin studijních neúspěchů je pravidelně prováděna na metodických poradách učitelů v mezipředmětových komisích a na čtvrtletních pedagogických radách.

Škola pravidelně provádí vstupní testy u žáků prvních ročníků. V rámci analýzy výsledků těchto testů byly zjištěny slabší znalosti žáků především v matematice. U maturitního oboru škola zjišťuje úroveň vzdělávání externími testy. Škola má dále vypracovány vlastní kontrolní testy, kterými zjišťuje úroveň vědomostí a dovedností žáků ve vybraných odborných předmětech v jednotlivých ročnících.

Pro zlepšení přístupu k informacím a jejich přenosu mezi školou a zákonnými zástupci začala od roku 2007 fungovat elektronická žákovská knížka.

Škola také sleduje uplatnitelnost svých absolventů, což zveřejňuje přehlednou grafickou formou na svých webových stránkách.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola na svých webových stránkách přehledně informuje o své kompletní vzdělávací nabídce a o přijímání žáků. Svoji činnost a výsledky prezentuje veřejnosti také na veletrzích středních škol a na dnech otevřených dveří. V rámci svojí propagace spolupracuje rovněž s některými základními školami v regionu. Konkrétní informace o přijímacím řízení žáků zveřejňuje v souladu s právními předpisy. Žáci jsou přijímáni do všech oborů vzdělání v denní formě bez přijímacích zkoušek.

Výchovná poradkyně (dále „VP“) spolupracuje při poradenské práci s metodičkou prevence, třídními učiteli a koordinátorkou projektu *Zdravý životní styl mládeže*. Ve škole je poměrně dost žáků s poruchami učení. V případech závažnějších problémů VP spolupracuje se zákonnými zástupci a pedagogicko-psychologickou poradnou. Tento systém je funkční a všichni učitelé měli velmi dobrý přehled o žácích se SVP. Individuální přístup k těmto žákům ve sledované výuce však nebyl vždy uplatňován. Pozornost je věnována žákům talentovaným, kteří školu reprezentují především v odborných soutěžích. V rámci kariérního poradenství poskytuje VP žákům informace o vzdělávací nabídce a přijímacím řízení na vysoké školy, vyšší odborné školy a nástavbové studium. Pomáhá žákům při vyplňování a podávání přihlášek ke studiu.

Oblast prevence sociálně patologických jevů tvoří součást koncepčních dokumentů školy. *Program proti šikanování* obsahuje *Krizový plán školy*, který vymezuje výchovné problémy žáků a poskytuje stručný návod zaměstnancům školy, jak mají při jejich řešení postupovat. V *Minimálním preventivním programu* (dále „MPP“) jsou vytyčeny základní principy strategie primární prevence. Přetrvávajícím problémem je častá absence žáků, a to i přes důslednou kontrolu (pedagogické rady, třídní schůzky, dopisy zákonným zástupcům) a vyvozovaná kázeňská opatření. Pro plnění MPP a předcházení nezdravému sociálnímu klimatu ve třídách se škole osvědčilo pořádání adaptačních kurzů pro žáky 1. ročníků. Samozřejmostí je, že žáci mohou anonymně sdělit svoje problémy výchovné poradkyni prostřednictvím schránky důvěry.

Při organizaci vzdělávání škola dodržuje ustanovení platných školských předpisů a zajišťuje odpovídající podmínky pro jeho realizaci. Škola je držitelem certifikátu kvality ve vzdělávání *ISO 9001*. Norma je pro školu zásadním dokumentem pro trvalé zvyšování úrovně vzdělávání. Skladba předmětů i jejich hodinová dotace v rozvrzích hodin pro jednotlivé třídy korespondují s učebními plány realizovaných oborů vzdělání. Začátek a konec teoretického i praktického vyučování, počty hodin v jednom dni i délka přestávek odpovídají příslušným ustanovením školských předpisů. Výuka oborů vzdělání ukončovaných závěrečnou zkouškou probíhá na pracovištích školy v dvoutýdenním cyklu, žáci se dělí na skupiny. Povolené počty žáků ve třídách i skupinách byly v době inspekce dodrženy. Evidence žáků v odborném výcviku je řádně vedena v denících odborného

výcviku. Výuka praxe je realizována v reálném pracovním prostředí smluvních partnerů. Vzhledem k nižšímu počtu žáků v některých třídách a ekonomickému hledisku byla do jedné třídy sloučena výuka všeobecně vzdělávacích předmětů u žáků třetích ročníků oborů vzdělání Kuchař-číšník a Kadeřník. Organizace vzdělávání je efektivní a škola mu věnuje patřičnou pozornost.

Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro zdravý vývoj žáků. Zásadní pravidla pro bezpečnost jsou obsažena ve školním řádu, se kterým byli žáci seznámeni při zahájení školního roku 2010/2011. Výsledkem systematických požadavků vedení školy na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví jsou nižší počty úrazů ve sledovaném období (3 úrazy na 100 žáků, což je výrazně pod celostátním průměrem). Školní úrazy jsou řádně evidované v knize úrazů a záznamy o nich jsou vedené v elektronické formě včetně přijímaných opatření.

Ředitelka školy byla jmenována 1. března 2001, splňuje předpoklady pro výkon své funkce. Úspěšně absolvovala vzdělávání vedoucích pracovníků škol a školských zařízení. Plní povinnosti obsažené v příslušných ustanoveních školského zákona. Stanovila strategii a vytyčila další vývoj školy na základě vypracované *Koncepce rozvoje školy*. Prioritou koncepce je otevření nového oboru vzdělání Sociální činnost od 1. září 2010, což se škole podařilo. Dále úspěšně pokračuje v realizaci projektu „Implementace ICT do vzdělávání“. Od 1. září 2011 hodlá zahájit výuku v nástavbovém studiu Vlasová kosmetika. Období demografického poklesu chce překlenout nabídkou vzdělávacích kurzů v rámci celoživotního vzdělávání podle požadavků trhu práce.

Cíle dlouhodobého plánu pro jednotlivé úseky jsou rozpracovány do *Plánu výchovně vzdělávací činnosti* na příslušný školní rok. Na plánování a chodu školy se standardně podílí ředitelka, její zástupkyně a předsedové pěti mezipředmětových komisí, které jsou součástí pedagogické rady.

V rámci autoevaluace školy provedlo vedení důkladnou analýzu hodnoceného období 2007/2008 až 2009/2010. Získané výsledky byly projednány a prezentovány na pedagogické radě. Následně byla vedením navržena reálná opatření, především ve výchovně-vzdělávací oblasti. Systém plánování, organizace vzdělávání a vnitřní kontrolní a informační systém včetně oblasti hospodaření s veřejnými prostředky je standardní.

Personální podmínky vzdělávání jsou vedením školy soustavně sledovány a vyhodnocovány. Z dvacetičlenného pedagogického sboru splňuje odbornou kvalifikaci 17 pedagogů a 2 učitelky si potřebnou kvalifikaci doplňují dalším studiem. Tři učitelé si rozšiřují odbornou kvalifikaci o možnost výuky dalších předmětů. Specializované činnosti ve škole vykonávají výchovná poradkyně a metodička prevence bez předepsaného vzdělání (absolvují pouze jednorázová školení). Pro organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) ve školním roce 2010/2011 stanovila ředitelka rámcový plán, který vychází z aktuální nabídky a finančních možností školy. V rámci DVPP využívá škola projektu evropských sociálních fondů (dále „ESF“). Vzdělávací akce se zaměřují především na metodické semináře učitelů cizích jazyků, EVVO a prevenci sociálně patologických jevů, kurzy ICT, novou maturitu a závěrečné zkoušky. Škola využívá systém podpory začínajícím a nově příchozím učitelům.

Škole se úspěšně daří trvalé zdokonalování svých materiálně technických podmínek, což přispělo ke zkvalitnění zázemí pro vzdělávání. Byla provedena plynofikace objektu školy a rekonstrukce školní kuchyně nákladem 5,2 mil Kč z prostředků zřizovatele. V rámci podaného projektu z ESF – Zvyšování kvality vzdělávání (*Implementace ICT do výuky*) byla vybudována učebna, která je vybavena 31 přenosnými počítači. Škola pro žáky zajišťuje učebnice všeobecně vzdělávacích předmětů a podle možností i texty pro odborné předměty. Materiální vybavení školy umožňuje realizaci ŠVP.

Finanční předpoklady školy byly posuzovány za období let 2008 až 2010 podle školou předložené dokumentace. V hodnoceném období škola hospodařila zejména s finančními prostředky státního rozpočtu (dále „SR“) ve výši celkem 31,9 mil Kč, které byly poskytnuty na financování neinvestičních výdajů souvisejících s výchovou a vzděláváním (mzdy a zákonné odvody, učebnice, učební pomůcky a další vzdělávání učitelů). Dále hospodařila s vlastními zdroji, které tvořilo především školné ve výši celkem 6,5 mil Kč, které použila na dofinancování učebních pomůcek a materiálu pro praktickou výuku žáků. Kromě výše uvedených zdrojů obdržela škola účelové prostředky (celkem 650 tisíc Kč) na posílení odměňování zaměstnanců školství a získala sponzorské dary cca ročně 9 tisíc Kč, které použila na soutěže dovedností žáků. Hospodaření ve sledovaném období bylo ziskové a škola měla dostatek finančních prostředků k naplnění vzdělávacích programů. Vedení školy dlouhodobě a cíleně podporuje partnerství na všech úrovních. Prostřednictvím pravidelných třídních schůzek a prostřednictvím elektronické komunikace spolupracuje se zákonnými zástupci žáků. Škola má vytvořen na webových stránkách zabezpečený informační systém poskytující aktuální údaje rodičům o absenci a hodnocení žáků. Školská rada se vyjadřuje ke koncepčním záměrům a dokumentům školy, spolupráce s ní je standardní. Zřizovatel je pravidelně informován o záměrech školy, podílí se na žákovských soutěžích v odborných dovednostech a podporuje zahraniční praxe žáků. Ředitelka tuto spolupráci hodnotí velmi pozitivně. Partnerství se slovenskou školou v Pezinoku napomáhá k výměně zkušeností a získávání nových poznatků pro výuku. Pozitivní je spolupráce s partnery z externích firem a organizací, především v rámci zajišťování odborného výcviku žáků. Díky těmto odborníkům z praxe dochází k prohlubování odborných klíčových kompetencí žáků v příslušném oboru. V oblasti profesní orientace spolupracuje škola v rámci výuky převážně s partnery zaměřenými na sociální problematiku. Těmito partnery jsou úřady práce, oblastní charita, domovy pro seniory, centra sociálních služeb a řada dalších. Partnerství školy je na velmi dobré úrovni, je nedílnou součástí vzdělávání a trvale přispívá k jeho zkvalitňování.

Závěry, celkové hodnocení školy

- *Škola dosáhla zlepšení na základě opatření přijatých od poslední inspekce. Postupně zlepšuje svoje materiální vybavení, zapojila se do projektu „Implementace ICT do výuky“.*
- *Výraznou pozornost věnuje organizaci vzdělávání, má zaveden normalizační systém ISO 9001.*
- *Škola udržuje velmi dobré partnerské vztahy s celou řadou státních i soukromých organizací.*
- *Kvalita vybavení a výuky odborného výcviku je ve škole na velmi dobré úrovni.*
- *Škola měla dostatek finančních prostředků na realizaci ŠVP, hodnocením finančních podmínek nebyla zjištěna žádná rizika.*
- *Příležitost k dalšímu rozvoji školy spočívá v důslednějším využívání učebních pomůcek v teoretickém vyučování a v uplatnění vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.*

Pro účely zvýšení dotací podle § 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, je právnická osoba vykonávající činnost školy celkově hodnocena jako průměrná.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 15. března 2011

(razítko)

Ing. Petr Krátký, školní inspektor

Petr Krátký v. r.

Ing. Lenka Skotáková, školní inspektorka

Lenka Skotáková v. r.

Ing. Miloslava Brachová, školní inspektorka

Miloslava Brachová v. r.

Ing. Silvestr Rolek, CSc., školní inspektor

Silvestr Rolek v. r.

Ing. Jiří Koc, kontrolní pracovník

Jiří Koc v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Lomnici u Tišnova dne 25. března 2011

(razítko)

Ing. Libuše Procházková, ředitelka školy

Libuše Procházková v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.